

fenntartásuk, műemléki védelmük nem indokolt. A telkek régészeti védettsége feloldható.

Az ásatáson részt vett Pölös Andrea és Belényesy Károly.

VÉGH ANDRÁS

36. Budapest I., Szalag utca 21. – Corvin tér 10.

LT, Kö

A Budapesti Történeti Múzeum szondázó jellegű régészeti feltárást végzett a Szalag 19 Kft. megbízásából az említett régészeti védettséget élvező telkeken a megbízóval kötött szerződés alapján.

A feltárást a szomszédos, Szalag u. 19. területén 1997-ben napvilágra került temető indokolta, a kutatás tisztázni kívánta mennyiben terjed ki a temető a Szalag u. 21. telkek területére is. 1989 őszén a Budapesti Történeti Múzeum két kutatóárokkel vizsgálta már a telket, és ekkor 5 db melléklet nélküli sír, falmaradványok, valamint szórványos őskori objektumok kerültek elő. (Lásd az előzetes jelentést: Budapest Régiségei 29 /1992/ 239.)

A feltárási terület ma egy helyrajzi szám alatt jelzett egységes telek, azonban az 1944–1945-ös ostrom előtt még két telekből (Szalag u. 21., Corvint tér 10.) állt, amelyek beépítettsége jelentősen különbözött egymástól. A Corvin tér 10. számú telken a századfordulón épült, kétemeletes bérház emelkedett, míg a Szalag u. 21. számú telken kis földszintes ház helyezkedett el. A két épületet eltérő mértékben pincézték alá, ezért a korábbi korszakok maradványai igen különböző mértékben voltak feltárhatók.

A Corvin tér 10. számú telket teljes egészében alapincézték a századfordulón. A pincékből gépi úton eltávolítottuk a ház bontási törmelékét, majd a pincepadlót megtisztítva megnyestük a felszínt. A pincepadló alatt három nagyméretű kelta gödröt tártunk fel, amelyek gazdag kerámiaanyagot és egy kelta pénzt tartalmaztak. A gödrökön kívül nem került elő leletanyag.

A Szalag u. 21. számú telken csupán egy kisebb pince található a szomszédos Szalag u. 19. telekkel határos fal mentén. Szondázó kutatásunkat az 1989-es kutatóárok és a Szalag utca közötti mintegy 5 m széles és 10 m hosszú sávban végeztük el, ahol hetvenkilenc sírt, illetve sírrészletet tártunk fel. A sírok az 1997-ben a Szalag u. 19. telken feltárt sírokkal megegyezően K-Ny-i tájolással feküdtek. A sírmellékletek szinte teljesen hiányoztak, csupán a rendkívül egyszerű temetési ruházat néhány fém alkatrészeit (leginkább kapcsok) találtuk meg. A temető területe rendkívül szűkös lehetett, mivel a sírok egymás fölött három-négy rétegben helyezkedtek el, illetve az újabb és újabb betemetkezésekkel a korábbi vázmaradványokat általában szétbolygatták.

A sírok földje feltöltés alatt kb. 1 métert mélyítve, paticsos, sötétbarna színű felszínt tártunk fel. Ez a réteg feltehetően egy kelta telep planírozási rétege, ám egy gödrön kívül más objektumot nem sikerült megfigyelnünk.

A szonda területén a kutatást teljesen elvégeztük, a feltárt leletanyag a Budapesti Történeti Múzeumba, illetve a Természettudományi Múzeum Embertani Tárába került. Az 1989-es kutatóárok és a Szalag u. 19., illetve a Corvin tér 11. telkek közti területen a szomszédos épületek falai miatt statikai okokból régészeti feltárást végezni nem lehetett, ezért az építkezés menete közben szükséges a helyszín folyamatos régészeti felügyelete és az esetleg még előkerülő régészeti objektumok (sír, fal stb.) dokumentálása. Ezen feltételek mellett a telkek régészeti védettsége feloldható.

Az őskori feltárást Horváth Attila vezette, az ásatáson részt vett Szebeni Andrea régészhallgató.

VÉGH ANDRÁS

37. Budapest I., Szent György tér nyugati sávja

Á, Kö, Kk, Kú

A mai Szent György tér és utca nyugati sávja a középkorban a Zsidó, utóbb Szt. Zsigmond utca nyugati oldalához tartozott. Az utca a régészeti feltárások során szolgáltatott bizonyítékok szerint eredetileg jóval hosszabb volt: a Zsidó (Fehérvári) kaputól egészen a mai palota „C” épületéig ért, nyugati oldalán végig polgári házak sorakoztak, helyenként egy-egy várfalhoz vezető közzel megszakítva. A középkor végére a házsor déli részét elbontották, s helyén a palota előudvarát alakították ki, amelyet fallal is elválasztottak a várostól. A török kor folyamán a fal északi előterében – a későbbi királyi istálló helyén – lévő további középkori házakat is lerombolták, s helyükön észak-déli irányú belső védőfalat emeltek. A régészeti feltárásokon napvilágra került épületmaradványok az építéstörténet és a terület felhasználás szempontjából három főbb korszakba sorolhatók:

A városalapítás után (a 13. század közepe) tudatosan kialakított szabályos telekstruktúrán emelkedő középkori épületek részletei, illetve a középkori városi erődítés jelentős maradványai. A középkori épületek a török kor folyamán is használatban maradtak, bár egyre sérültebb állapotban. A középkori városfalakat a török korban számos alkalommal javították és erősítették.

A város 1686-os visszafoglalása után a középkori telekstruktúra maradványaiból a romos épületeket újjáépítették az északi részen, ám a déli részen még erődítések álltak, illetve új erődítéseket terveztek a romok helyén. A 18. század végétől az erődítési terveket feladták, felépült előbb a Teleki palota, később pedig a Királyi Istálló épülete.

A 19–20. század fordulóján a területet teljesen bevonták a kormányzati-rezidenciális negyedbe. A Teleki palotát Habsburg József főherceg vette meg, majd nagy mértékben átépítette és bővítette. A Szent György utca polgárházait lebontották, helyükön kertet és luxusistállót építettek. Az épületek az 1944/45-ös ostromban jelentős sérüléseket szenvedtek, majd az 1950–60-as évek során lebontatták.